

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 246/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Pukajom, Hviezdoslavovo námestie 1661, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 9/2015 a uznesením z 24. júna 2015, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 103/2015 a uznesením z 5. augusta 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 4/2018 a uznesením z 1. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“)

vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 12 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 9/2015 a uznesením z 24. júna 2015, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 103/2015 a uznesením z 5. augusta 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 4/2018 a uznesením z 1. februára 2018.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 9 T 9/2015 z 29. apríla 2015 bola uznaná vinnou zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, za čo jej bol uložený podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 100 hodín, ako aj trest zákazu viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu v trvaní osemnásť mesiacov. Proti uvedenému trestnému rozkazu podala sťažovateľka odpor, ktorý bol podľa § 355 ods. 5 Trestného poriadku uznesením okresného súdu sp. zn. 9 T 9/2015 z 24. júna 2015 odmietnutý, pretože bol podaný oneskorene. Proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol odpor odmietnutý ako oneskorene podaný, podala sťažovateľka sťažnosť, pretože nesúhlasila so záverom o oneskorenosti odporu. V tejto súvislosti poukázala sťažovateľka na skutočnosť, že pochybením pošty prevzala trestný rozkaz z 29. apríla 2015 jej matka 7. mája 2015, pričom nemala žiadne splnomocnenie na preberanie zásielok sťažovateľky. O obsahu zásielky sa sťažovateľka dozvedela pri jej odovzdaní matkou až 11. mája 2015, a preto pri podávaní odporu považovala tento dátum za začiatok lehoty na podanie odporu. Odpor preto podala 18. mája 2017, domnievajúc sa, že ho podáva včas. Okresný súd však vychádzal pri posudzovaní začiatku lehoty na podanie odporu z dátumu 7. máj 2015, keď matka sťažovateľky prevzala trestný rozkaz. Z uvedeného dôvodu bol posledný deň na podanie odporu 15. mája 2018. Pretože sťažovateľka odpor podala až 18. mája 2015, dospel okresný súd k záveru, že bol podaný oneskorene. O sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 24. júna 2015, ktorým bol odpor odmietnutý, rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 103/2015 z 5. augusta 2015 tak, že sťažnosť zamietol. Krajský súd

vychádzal z údajov na doručení, z ktorého bolo zrejmé, že trestný rozkaz prevzala sťažovateľka už 7. mája 2015.

3. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd o podanom dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 4 Tdo 4/2018 z 1. februára 2018, ktorým dovolanie odmietol. Najvyšší súd rozhodnutie odôvodnil tým, že dovolanie smerovalo proti takému rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

4. Sťažovateľka svoju argumentáciu zhrnula takto: „... závery, ku ktorým všeobecné súdy dospeli boli do takej miery zjavne neopodstatnené, resp. arbitrárne, že v dôsledku nich dochádza k popieraniu účelu a významu práv garantovaných právnymi predpismi, ktorých porušenie sťažovateľka namieta. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako aj Krajský súd Žilina úplne odignorovali argumentáciu sťažovateľky, využili svoje postavenie, čím bezdôvodne odopreli právo sťažovateľky na zákonné rozhodnutie. Bez zrušenia predmetných rozhodnutí súdov dôjde k stavu, kedy bude sťažovateľka stíhaná spôsobom odporujúcim ustanovenia Trestného poriadku. Keďže sťažovateľke nebol doručený trestný rozkaz zákonným spôsobom, z jej strany nemohlo dôjsť ani k spáchaniu trestného činu marenia spravodlivosti a ponechanie takéhoto stavu je v rozpore s našim právnym poriadkom.“

5. Sťažovateľka navrhla, aby o sťažnosti rozhodol ústavný súd týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt: [REDAKOVANÉ], občan SR, na rovnosť v právach podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 9T/9/2015 dňa 24.06.2015), Krajského súdu Žilina (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 3Tod/103/2015 dňa 05.08.2015) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 4Tdo 4/2018 dňa 10.10.2017) porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt: [REDAKOVANÉ], občan SR, na rovnosť v právach podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom

Okresného súdu Dolný Kubín (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 9T/9/2015 dňa 24. 06.2015), Krajského súdu Žilina (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 3Tod/103/2015 dňa 05.08.2015) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 4Tdo 4/2018 dňa 10.10.2017) porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľa sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] občan SR, na súdnu a inú právnu ochranu podľa d. 46 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 9T/9/2015 dňa 24.06.2015), Krajského súdu Žilina (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 3Tod/103/2015 dňa 05.08.2015) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 4Tdo 4/2018) dňa 10.10.2017) porušené bolo

4. Právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt: [REDAKOVANÉ], občan SR, na zákaz diskriminácie podľa ČI. 14 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 9T/9/2015 dňa 24. 06.2015), Krajského súdu Žilina (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 3Tod/103/2015 dňa 05.08.2015) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 4Tdo 4/2018 dňa 10.10.2017) porušené bolo

5. Rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 9T/9/2015 dňa 24. 06. 2015), Krajského súdu Žilina (rozhodnutie vydané v konaní so sp. zn.: 3Tod/103/2015 dňa 05.08.2015) a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie vydané v konaní so sp zn.: 4Tdo 4/2018) sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Dolný Kubín na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci

6. Okresný súd Dolný Kubín, je povinný uhradiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], občan SR, trovy konania na účet jej právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu. “

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

9. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označený napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho už meritórne preskúmal na základe podanej sťažnosti krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

10. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

12. Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili. Podľa § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde musí sťažnosť ďalej obsahovať označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v petite sťažnosti uvádza zmätočne označené rozhodnutie krajského súdu a aj najvyššieho súdu. Podľa petitu sťažnosti mali byť práva sťažovateľky porušené uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tod 103/2015 z 5. augusta 2015, pričom k sťažnosti pripojila uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 103/2015. Zároveň v petite sťažnosti namieta porušenie práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 4/2018 z „... 10. 10. 2017“, avšak k sťažnosti je pripojené uznesenie najvyššieho súdu z 1. februára 2018. Z uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sťažovateľka uvádza odlišnú spisovú značku a vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu uvádza iný dátum rozhodnutia.

15. Na základe už uvedeného ústavný súd konštatuje, že návrh na rozhodnutie vo veci samej v predloženej sťažnosti (koncentrovaný v jej petite, pozn.) nezodpovedá právomociam ústavného súdu vo vzťahu ku konaniam o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb. Z podaného návrhu nie je ústavnému súde jasné, ktorými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu mali byť práva sťažovateľky porušené. Takýto návrh znemožňuje zároveň ústavnému súde preskúmať predmetnú sťažnosť aj z hľadiska jej prípadnej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne taký návrh neumožňuje ústavnému súde vymedziť rozsah, v ktorom by bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Tieto procesné predpoklady sa skúmajú jednotlivo a konkrétne vo vzťahu ku každému sťažnosťou napádanému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu.

16. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v časti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu a uzneseniu najvyššieho súdu, vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu v tejto časti odmietol pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

18. Pretože sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2018

